

ANUL III No. 1

APRILIE 1912

DOBROGEA ILUSTRATA

REVISTA PENTRU FAMILII

— APARE ODATĂ PE LUNĂ —

ABONAMENTUL:

IN ȚARĂ

Un an 20 Lei ed. velină
. 40 . . . lux

DIRECTOR-PROPRIETAR:

SEMILIAN M. CONFORT

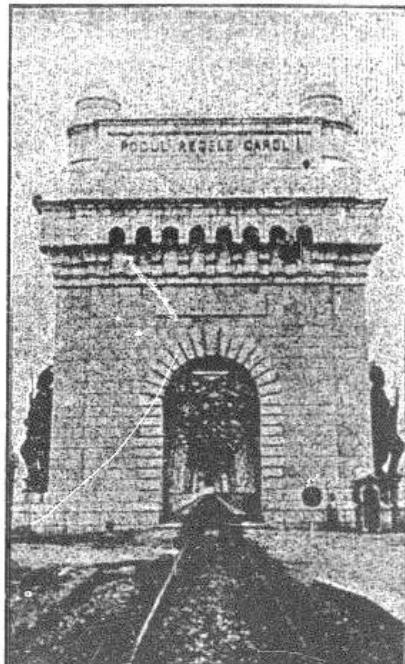
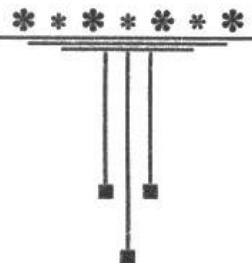
ABONAMENTUL:

IN STREINĂTATE

Un an 24 Lei ed. velină
. 48 . . . lux

SUMARUL:

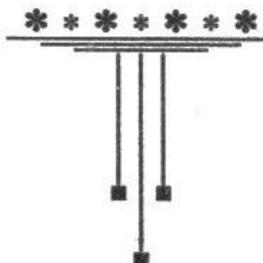
- Rostul nostru
D. Ion N. Lahovary (cu ilustrație)
D. C. C. Arion (cu ilustrație)
Administrația Județeană și Comunală
din Constanța (cu ilustrații)
Notabilități din Dobrogea (cu ilustrații)
Spre Viitor (Poezie)
Situația Economică a Dobrogel.
Un mic răspuns.

PODUL REGELE CAROL I
dela
CERNA-VODĂ

SUMARUL:

- Deschiderea Cazinoului Comunal (cu 3 ilustrații).
Ca toate cele-lalte nuvelă de D. Ionescu Morel.
Cronica literară și artistică.
Portul Mangalia.
Situația industrială a orașului Cernavodă (cu 3 ilustrații).
Serviciul Maritim Român (cu 3 ilustrații)

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA „DOBROGEI ILUSTRATE”

No. 37, STRADA CANDIANO POPESCU, No. 37

— BUCUREȘTI —

REPRODUCEREA ILUSTRĂRIILOR

ESTE CU DESĂVÂRŞIRE INTERZISĂ

ROSTUL NOSTRU

Am păsit în al treilea an al existenței „Anuarului Dobrogean“. Cei ce ne-au urmărit, mai de-aprove, au putut să vadă munca și sacrificiile ce am făcut pentru ca acest anuar să corespundă din toate punctele de vedere cerințelor actuale ale provinciei trans-danubiene.

N-am crăpat absolut nimic pentru a da iubiților noștri Dobrogeni o lucrare cât mai completă și mai imbunătățită din an în an și chipul descul de entuziasă și de prietenesc cu care a fost îmbrățișată lucrarea noastră, ne face să credem că ne-am făcut datoria cum nu se poate mai conștiincios.

Cum însă evenimentele din ultimul timp anunță ca niște zori strălucitori o eră nouă pentru Dobrogea și cum intr'un an anuar nu se pot trece în revistă, în mod cât de sumar, toate aceste evenimente, am decis ca în locul *Anuarului* să facem să apară această revistă cu emblema „*Dobrogea Ilustrată*“, în care ne va putea fi îngăduit de a vedea mai fidel și la timp toate faptele și imprejurările de natură a interesa populaționea Dobrogeană.

Apărând, de o camdată lunar, „*Dobrogea Ilustrată*“ va cuprinde pe lângă un bogat stoc de articole politice, economice și sociale și diverse ilustrații din Dobrogea, menite a face pe toți să cunoască această parte a țării noastre, cum și progresele pe care le-a realizat în ultimile decenii, adică de la anexare.

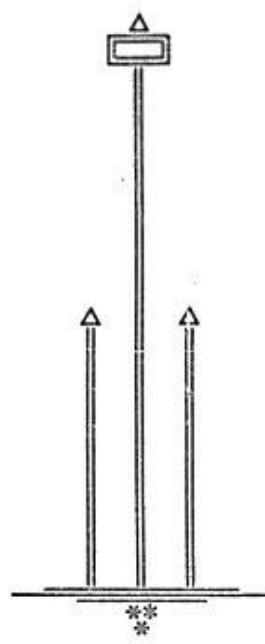
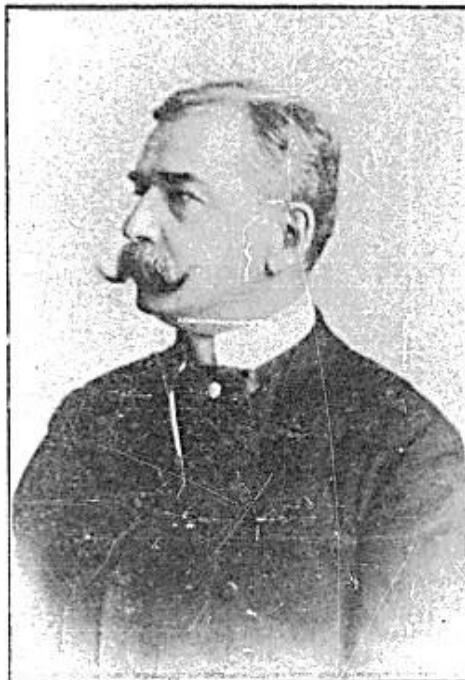
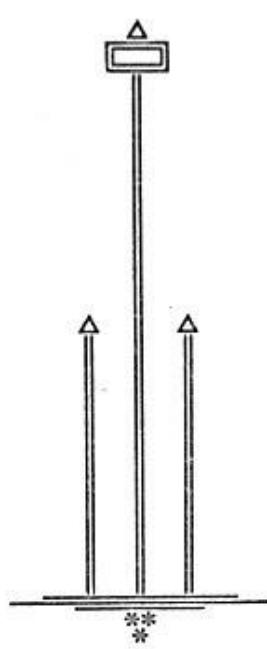
„*Dobrogea Ilustrată*“ va cuprinde bucăți literare și științifice datele oamenilor competenți și versăți în materie, lucru pentru care administrația revistei nu va crăpa absolut nici cel mai mic sacrificiu.

Această revistă fiind prin urmare continuarea „Anuarului Dobrogean“ nu ne îndoim că ne vom bucura de același sprijin și de același încurajare de care ne-am bucurat cu acest anuar, iar noi la rându-ne promitem că ne vom face datoria cu cea mai mare conștiințiositate.

Notăm că încheere că în revistă vom avea o tribună liberă unde fie-care persoană doritoare de binele și fericirea Dobrogei își va putea spune cuvântul, plus că pe timpul sezonului vom apărea în numere speciale cu numele tuturor vizitatorilor stațiunilor balneare din Dobrogea, ceea ce va reclama de sigur noi sacrificii din partea noastră.

Le vom face însă toate cu placere, căci avem o țintă bine definită, și acestea zise păşim înainte.

DIRECȚIUNEA

D. IOAN N. LAHOVARY

MINISTRUL DOMENIILOR ȘI AGRICULTUREI

E foarte greu de multe ori să descriu unele fapte și mai ales să vorbești de înșurările unor oameni cari ies cu desăvârșire din comun și se înalță acolo pe culmile cele mai înalte de unde te orbesc cu strălucirea înțelepciuniei lor.

A vorbi despre d. Ioan Lahovary, este a evoca multe fapte glorioase din apropiatul trecut al țării noastre; este a vorbi de acea legiune de falnici stejari ai naționalismului nostru; de luptele ce s-au dus fără șovăire și cu o persistență diabolică, pentru ca astăzi România să se găsească în rândul celor mai de seamă state cu cununa civilizațunei în frunte; să fie, cum a spus „Neue Frei Presse”, mai zilele trecute, cel mai puternic stat din sud-vestul continentului și să n'aibă nevoie la vreme de restrînte de a face apel peste graniță la ajutorare străine, ci să se poată apăra singură, prin propria ei mijloace.

D. Ioan Lahovary e în primul loc un iubitor sincer de neam, am putea zice chiar că în această privință merge până la fanatism, și pentru fericirea acestui neam n'a crățat jertfe, n'a crățat odihnă, n'a ezitat un singur moment de a fi în rândurile primilor luptători și mai cu seamă d-șa a fost un nestrămutat apărător al claselor obijduite.

Profund cunoșător al legilor, perfect pătruns de nevoile și păsurile tuturor claselor sociale, d-șa și-a oferit dezinteresat concursul ori de câte ori s'a simțit nevoie, neavând absolut nici o

altă satisfacție decât pe aceea de a-și fi făcut datoria și ca bun român și ca om de stat, în adevărată accepție a cuvântului.

Ca om politic a luat parte la unele dintre cele mai mari acte ce s-au săvârșit în țară și multe din ele vor rămâne ca adevărate pergamente neperitoare sub care numele d-sale va fi încrustat cu litere de aur.

Ca să nu mai vorbim de activitatea d-sale din trecut, va fi de ajuns să reamintim dragostea ce d-șa a arătat-o țărănilor ca titular la departamentul domeniilor și agriculturii, făcând cunoscuta lege a bunurilor de mână moartă, prin care toate moșii instituțiilor de binefacere vor fi cumpărate de stat și împărțite în loturi la țărani.

Gestul acesta mărinimos desigur că nu are nevoie de comentarii, el dovedind prin el însuși susținutul omului care l-a făcut, și reamintindu-ne de celebră frază a lui Buffon, că: le styl c'est l'homme! Si nu e de sigur nevoie de făcut comentarii în jurul unor acte cari port pe ele bine încrustat sigilul înțelepciuniei, al patriotismului, al cinstei și al demnităței.

In legătură cu cele de mai sus d. Ioan Lahovary a făcut mult și pentru populația dobrogeană căci ca ministru al domeniilor, în cabinetul conservator din care a făcut parte, a cedat 250 Ho. teren la Mamaia Comunei Constanța, la acea plajă superbă care e o

biectul de admirăriune nu numai a Românilor, dar și al tuturor străinilor care vizitează această localitate în timpul sezonului.

Tot sub ministeriatul d-sale, de care vorbim, s-au executat lucrările pentru despămolirea râului Dunăre (Tulcea), care s'a legat cu lacul Razelm, făcând prin aceasta ca comerçul de pește să ia un avânt mai mare și înlesnind atât negustorii puțină de a se putea devota în mod serios acestui fel de producție și propășire națională.

Om prudent per excelențiam, fără prejudecăți și fără nici o umbră de resentiment, d. Ioan Lahovary a despăgubit și rezolvat toate problemele ce i s-au adus înainte cu calmul caracteristic oamenilor mari, oamenilor superiori și cari au avut ca lozincă pururea celebra lozincă latină: *Quid quid agis, prudenter agas et veipice finem.*

Asemenei oameni se întâlnesc desigur foarte rar în sănul unui popor mic de tot în vîrstă civilizațunei, aşa cum este poporul nostru, și când întâlnim astfel de oameni superiori nu numai că trebuie să le închinăm toată stima și considerația ce dela sine ni se impune să le-o păstrăm, dar să le purtăm pentru totdeauna cea mai sinceră și eternă recunoștință.

D. Ioan Lahovary merită acest omagiu din partea neamului românesc și această datorie plăcută țara și-o va face totdeauna.

D. C. C. ARION

MINISTRU DE INTERNE ȘI AD-INTERIM AL CULTELOR ȘI INSTRUCȚIUNEI PUBLICE

Procesul evoluției își urmează cursul ei ca o apă veșnic curgătoare dela care nici cea mai mică pietricică nu se poate abate, fără a-și șlefui sgronțurii ce au mai putut rămâne pe dânsa.

Este legea fatală sub bagheta căreia ori-ce soi de încăpățânare trebuie să-și plece capul și să se înroleze în valurile cari prefac și desfac toate în acestă omenire.

Sub imperiul legei evoluției cad, se'nțelege, toate popoarele de pe lume și, ca atare și poporul românesc.

Frâmantările zilnice, luptele care se dau la fiecare ceas și la fiecare minut, deși s-ar părea o clipă că au imprimat pe ele sigilul urilor personale sau a dușmăniei de clase, ele nu sunt absolut nimic alt ceva de cât svârcolirile firești ale evoluției, a acestui proces care s-a început de când e lumea și care va sfârși o dată cu ea.

In astfel de condiții, dela sine se înțelege că la dezbatările acestui proces trebuie să asiste alături de acuzații cari aparțin trecutului și apărători cari să fie susținătorii lumei viitoare, a ideilor noui, a principiilor născute din necesitățile timpului și consacrate de împrejurările actuale. Am făcut, de sigur o prea mare paranteză, sau mai bine zis introducerea înainte de a ne ocupa de cea ce ne-am propus a vorbi în aceste rânduri, adică de a arăta cine este d. Arion, actualul ministru de interne.

Ne vom da osteneala de a schița în rândurile de mai jos cine este această

distinsă personalitate, care face fală neamului și a țării românești.

In primul loc d. C. Arion este omul timpurilor noi, omul care deși vremea i-a fulguit în plete stelușe albe de zăpadă, totuși este pătruns până în adâncul și neasemuitei sale inteligenții de progresele pe care le-au realizat statele civiliște și pe care fatalmente va trebui să le realizeze și țara românească, cu concursul factorilor chemați a-i da concursul în această direcție.

Jurisconsult mai mult de cât necontestat, om care cunoaște legile în toate cele mai ascunse încheeturi ale lor; patriot fără pereche, al carui glas a vibrat în nenumărate rânduri pentru cauza românismului, conferențiar cald și comunicativ, omul de stat blajin, calm și excesiv de prudent, astăzi este chemat să conducă un departament, de cea mai mare însemnatate, să dea abolul inteligenței și cunoștințelor sale la desăvârșirea unei opere mari de regenerare în această țară; să dea tributul său la procesul de evoluție, care, pe cât se pare, la noi, acum, se găsește la o etapă dintre cele mai importante.

Ar fi prea greu și imposibil, am putea zice, de a descrie în cadrul încosetat al unui articol de revistă tot ce acest mare om a făcut pentru binele și fericirea țării românești.

S-a înălțat prin meritele sale personale, s-a ridicat acolo unde este prin cele mai alese însușiri sufletești, și rare ori ne-a fost dat să vedem atâtă per-

s everență atunci când a fost vorba de binele comun.

Ne aducem cu multă bucurie aminte de munca ce a depus-o pentru aplanaarea conflictului sinodal, când numai grație muncei a stăruinții sale s-a putut întrona liniștea și buna orânduirea în sănătatea noastră.

Ne aducem aminte de asemenea tot ce d-sa a făcut pentru școlile noastre, și aceste singure două mari opere care-i poartă cu mândrie îscălitura sa, ar fi de ajuns pentru ca să purtăm pentru totdeauna d-lui Arion o vie și eternă recunoșință. Dar, nu.

Opera d-sale încă nu a ajus la fraza când trebuie să i se pună punct, d-sa la ministerul de interne va munci tot cu aceiași răvnă și cu același devotament de până acumă și de aceia încheiem aceste rânduri în nădejdea că opera la care a închinat puterea sa de muncă și inteligență va fi dusă la cel mai bun sfârșit.

De asemenea ne exprimăm convingerea că d-sa, care cunoaște Dobrogea pe care a vizitat-o nu de mult, interesându-se de monumentele noastre istorice ca și de trecutul acestei oropsite provincii, li va da tot binevoitorul său sprijin pentru a o vedea mergând cu pași cât mai repezi pe calea înfloritoare a progresului.

Va fi încă un mare act din partea omului eminent de stat în care țara și-a pus atâtea speranțe și dela care așteaptă și de aci înainte tot mai mult.

ADMINISTRAȚIA JUDEȚEANĂ și COMUNALĂ DIN CONSTANȚA

Orașul, ca și județul Constanța, prin pozițunea lor geografică în special, și prin rolul extrem de important ce joacă în progresul economic al țării, au în

C. PARIANO
Prefectul Județului Constanța

cel mai înalt grad nevoie de o administrație serioasă și corectă.

În fruntea județului, ca și a comunei, se cer oamenii destoinici în ceea mai largă accepțiune a cuvântului, gospo-

dari pricepuți atât în ale județului, cât și între ale comunei.

Dacă Constanța nu și-ar fi incredințat conducerea destinelor sale unor oameni dormici în mod sincer de binele și prosperitatea ei, cu siguranță că n-ar fi putut ajunge la stadiul de propăsire la care se găsește astăzi, n-ar fi putut ajunge la starea de înflorire pe care multe alte porturi mai bătrâne și cu mai multe isvoare de bogății nu au putut-o atinge.

S-au făcut, ce e drept, sacrificii destule, dar ele nu s-au făcut deloc în zadar și astăzi portul Constanța este un juvaer al Mării Negre, iar județul un model de administrație înțeleaptă, de gospodărie și de cinste. Și, după cum am spus mai sus, pentru ca un asemenea județ să poată prospera cu pași cu adevărat gigantici, pe drumul viitorului, a trebuit ca în fruntea sa să se găsească adevărați români, sufletele cele mai de elita, inimile care bat la unison cu nevoile multumite și care cu prețul multor sacrificii morale și materiale, stau la posturile lor și își indeplinește cu silenție întreaga lor datorie.

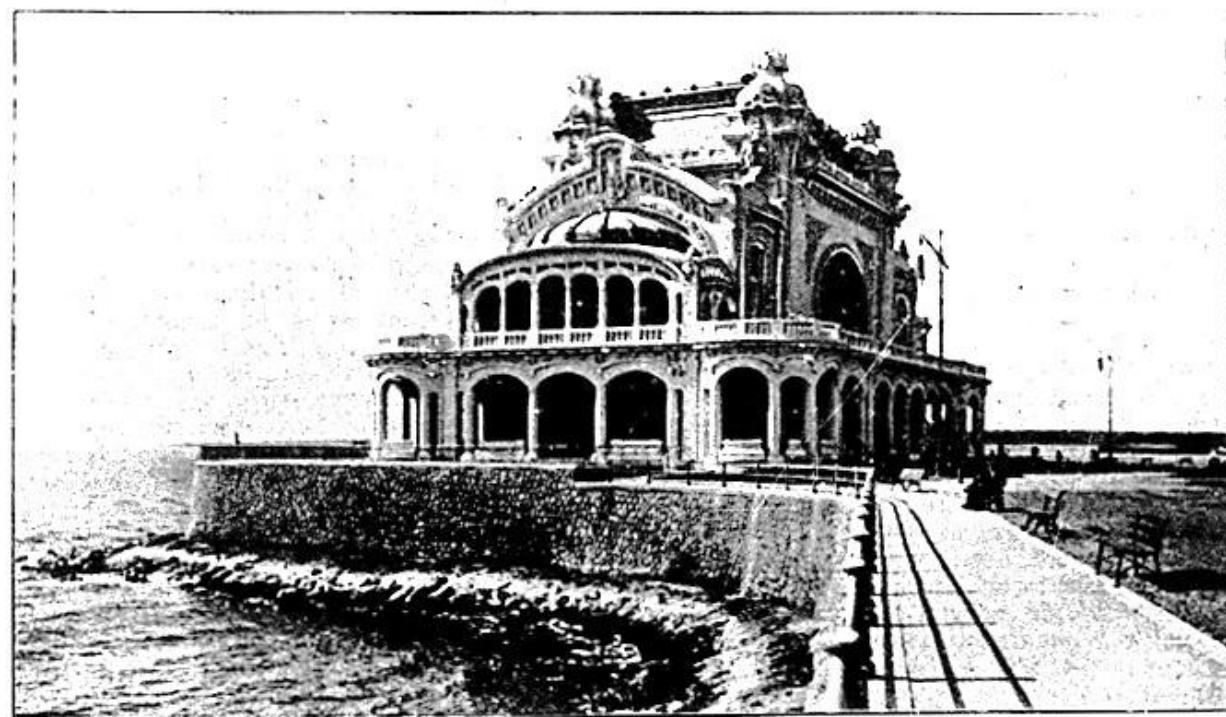
Cei doi soldați turnați în bronz și aşeați la intrarea podului Carol, pare că au incrustat în însăși căutătura lor acel mare învățământ patriotic, ca toți să se jertfească pentru binele și fericirea României.

Cei doi străjeri neadormiți ai județului și comunei Constanța sunt astăzi d-nii *C. Pariano*, prefectul județului și *T. Căndanău*, părintele comunei, cari

TITUS CĂNDĂNĂU
Primarul Orașului Constanța

în deplin acord și încărcați de aceleasi avânturi patriotice, își dau toată silința pentru ca aceasta partie din trupul țării mame, să se bucură de cea mai deplină libertate în uriașă sa desvoltare,

Monumentala clădire a Cazinoului Comunal

să urce căt mai repede și căt mai sigur pe culmile strălucitoare ale civilizației.

D. Pariano, care și fără a fi persoană oficială, a dat dovezi de interesul ce poartă județului Constanța, acordându-i

înainte de toate ca preștiile să se întroneze o administrație cinstită, să se înfrâneze arbitrarul și să se facă toate îngădările posibile tuturor cetățenilor fără deosebire de clasă sau de naționalitate.

toate direcțiunile și în toate ramele administrative, nimic să nu lase de dorit.

In afara de asta d-șa este promotorul luptei pentru acordarea de drepturi politice dobrogenilor și, în același timp

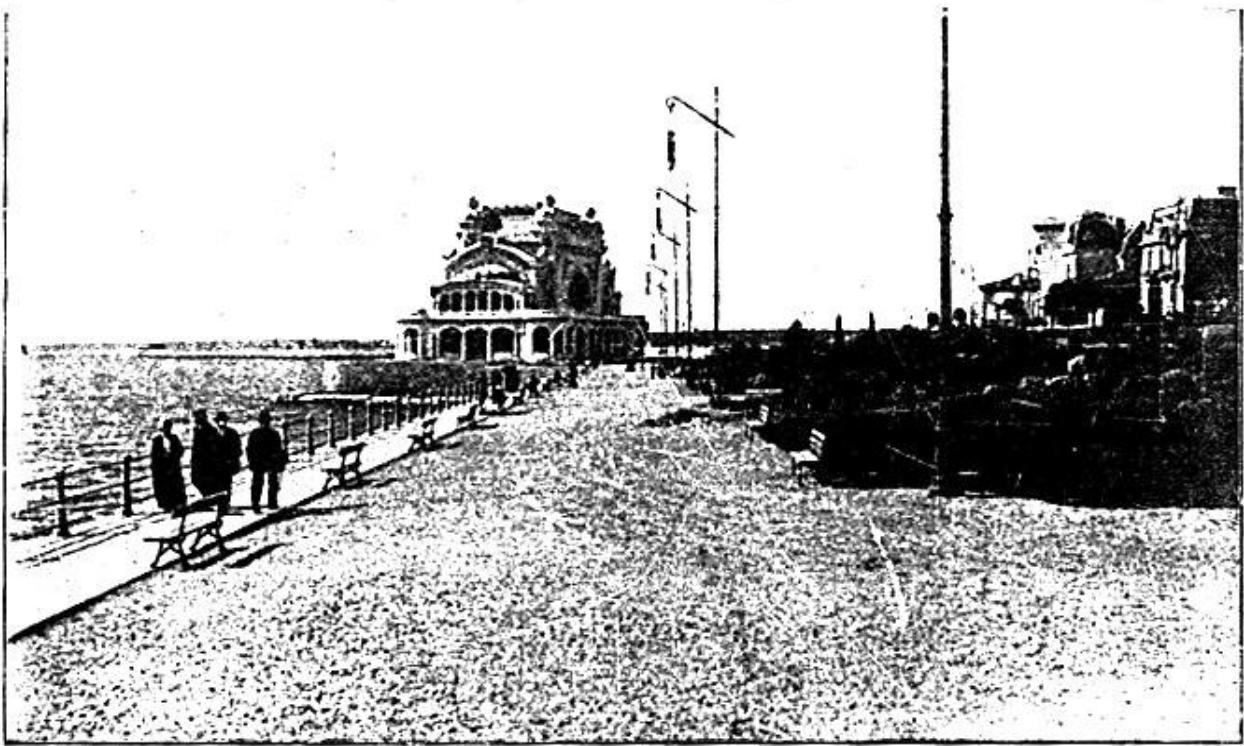
Vedere Parcului din jurul Cazinoului Comunal

toată solicititudinea și tot devotamentul său, cu atât mai mult astăzi își pune la contribuție toata puterea să de muncă, când are în mâinile sale conducerea acestui județ.

D-șa, de cănd se află în capul județului Constanța, a căutat să facă mai

A obținut 2 milioane pentru soseluirea județului; a îngrijit de starea școalelor și a bisericilor, de starea sanității din județ, de situația și bunul mers al comunelor, de jandarmerie, de postă și telegraf; cu un cuvânt a facut tot ce omenește era posibil pentru ca în

un fervent stăruitor pe lângă noua comisie insarcinată cu revizuirea listelor electorale din Dobrogea, de a se face dreptate tuturor acelora care sau simțit lezați în drepturile lor, fiind sterși după liste. Mare proprietar în județ, om de caracter și peste năsăru de amabil,

Noul Bulevard din fața Cazinoului Comunal

d. C. Pariano se bucură în Dobrogea, și în special în Constanța, de cea mai mare popularitate pe care și-a câștigat-o tocmai prin însușirile sale superioare și ca om de societate și ca bun administrator de județ.

In fruntea comunei este d. Titus Cănanău, care lucrează cu cea mai mare dezinteresare la opera de regenerare și de propăsire a Constanței.

D-sa pe lângă multe alte lucrări de edilitate publică de interes absolut general, mai are la activ încă o sumă de opere care dovedesc cu prisosință că în adevăr d-sa este un părinte conștiincios al comunei.

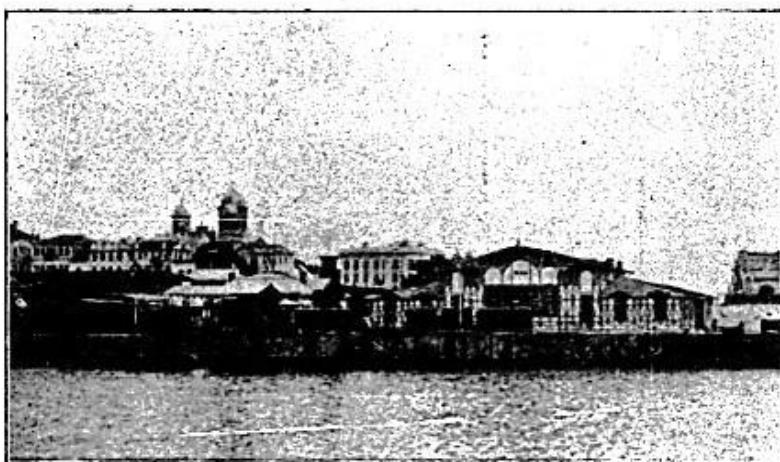
Prin stăruință și ajutorul dat de d-sa s-a realizat: *proiectul pentru întărirea malurilor amenințate să se dărâme; s-a efectuat concesiunea cazaroului în condiții perfecte pentru comună; s-a înfiptuit proiectul pentru clădirea palatului comunal, lucrări care se va realiza cât mai curând; s-a aliniat și înălțat str. Carol; proiectul pentru concesiunea electrică, cum și tramvaiul electric, și autobuzele; a făcut șoseaua Constanța-Mamaia; a obținut dela ministerul lucrărilor publice locul din dosul gării Constanța care se va parcela și vinde, în sfârșit o sumă de alte lucrări de mare valoare care constituie*

cel mai frumos buchet la activul acestui distins personaj.

D-sa se bucură la centru de o foarte mare trecere și e de o energie și activitate cum rare ori se poate întâlni.

Cu aceste două forțe dela sine se înțelege că atât județul cât și comuna Constanța nu pot decât propăsi și în astfel de condiții superbe, viitorul lor nu poate fi de cât perfect de bine chezășuit.

Și comuna și județul se pot felicita de oameni cari le conduc astăzi destinele, când au în față strălucirea prezentului și garanția cea mai solidă a viitorului.

Vederea generală a orașului Constanța de pe apă, din port

SITUAȚIA ECONOMICĂ ÎN DOBROGEA

Este absolut incontestabil că, în cadrul de timp foarte scurt, provincia transdanubiană a realizat, din punct de vedere economic, progrese cu adevărat uriașe.

Acest lucru trebuie să ne bucure că se poate de mult, căci ori-cine știe că tocmai de starea înfloritoare economică a unei țări, depinde progresul și repeade ei dezvoltare.

Cu cât un popor va sta mai înapoi pe scară desvoltării economice, cu atât și celelalte ramuri de activitate națională vor sta pe loc și ca atare și va fi primejduit viitorul, către care trebuie să tindă ori ce neam civilizat.

De acest lucru, de această indisputabilă axiomă s-au convins de sigur toți conducătorii destinelor Dobrogei, și mai cu seamă dirigitorii țărei de la centrul, cari n-au precupețit un minut concursul lor la îndrumarea Dobrogei pe adevăratul făgaș al propăsirei, spre vremuri pline de strălucire și cu perspective tot mai mari în viitor.

Dacă acest lucru a putut fi, și a fost greu în primii ani dela anexare, lucrul este foarte explicabil, întrucât atmosfera în această provincie era încă tulbură, nu se limpezise încă de amintirile

trecutului ca să mai poată încolji în sufletele locuitorilor dobrogene speranța pentru viitor.

Dar, conform legei firești a progresului și a evoluției, totul s-a prefăcut încet dar sigur, a trecut fără voe sub rîndeaua civilizației și astăzi țara Dobrogei este cu total schimbată și destinele ei sunt perfect de bine asigurate.

Începutul, cu începutul, s-au înființat stabilimente industriale, mici la început, dar mari astăzi și în deplină înflorire, s-au creat instituții culturale care să chemă poporul cu trămbiță redeteptărei la o viață nouă, s-au înființat bânci de la o margine la alta a Dobrogei, banul a început să circule, s'a găsit mai ușor și toate instituțiunile de care vorbim au început să pășească cu pași gigantici și astăzi, mulțumită și sprijinului conducătorilor acestei provincii, Dobrogea e la înălțimea cerută de timpuri.

Nădăduim că și de aci înainte, sub o conștiință și demnă privighere a intereseelor dobrogene, totul va merge cum nu se poate mai bine, mai ales acumă când locuitorii acestei provincii au căpătat și ei drepturile de care fuseseră depozietați până astăzi.

Guvernul le va acorda, fără îndoială

și de aci înainte întreaga sa solicitudine și avem convingerea deplină că ne va fi rezervată în curând placerea de a vorbi căt mai mult și căt mai elogios de starea economică a provinciei de peste Dunăre.

SPRE VIITOR!

Provincie nenorocită

*AI fost atâția ani de-a rândul
Inclușată 'n lanțuri grele,
Cu greutate la picior,
Erai mereu tot oropsită
și fără nici o perspectivă
De vremi bune și frumoase,
De cale dreaptă 'n viitor.*

*Acum fi'i calea larg deschisă
Tu sfidă bună a țărei noastre,
Aripele ce fi se dete
Te vor sui măreț tot sus.
Robia ta nedreptățită,
și ceasurile de restrînte
Ca visurile cele rele
Acum cu toate au apus.*

*Mereu de azi tot înainte,
Dobrogeie prea mult iubită,
Ai scuturat pe veci grumazul
De-un jug cumplit, apăsător,
și Dumnezeu să-ți dea putere
Să înfrunți cu-aceiași bârbăție
Furtunile ce s'ar abate
In calea ta pe viitor.*

*Frațește azi să ne dăm mâna
Ca'n vremurile cele bune,
Să nu mai fie graniți nalte
Ce-atâta timp ne-au despărțit
și dragostea cea mai curată
Să ne 'ntăreasă 'n sfântă luptă
Ce ne va duce spre 'nflorire,
Spre felul cel mai fericit.*

Constant

DESCHIDEREÀ STAGIUNEI CASINOULUI COMUNAL

La 1 Iunie a. c. cazinoul din Constanà își va deschide din nou larg porțile pentru numeroșii vizitatori cari pe timpul verii sosesc la Constanà, atât pentru a face băi de mare, atât de folositoare și atât de salutare, căt și spre a admira acest colțisor al țărei care se prezintă din ce în ce tot mai bine și se urcă mereu cu avânt nestrâmat pe calea progresului.

In vederea deschiderii sezonului, cazinoul din localitate s-a amenajat în modul cel mai splendid posibil și antreprenorii săi, care nu e alta de căt Societatea marilor stabilimente din Sinaia și Constanà de sub direcțiunea D. Baron de Marçay având ca secretar pe D. Charles Niox, nu au crutat absolut nici un sacrificiu.

Astfel, s-a construit un restaurant pentru 400 persoane în fața cazinoului dinspre Boulevard, iar pe acoperișul acestuia o terasă din cele mai splendide și atrăgătoare.

Terasa de sus a cazinoului de jur împrejur va servi ca club închis.

Sala mare a acestui cazin s-a transformat și în sală de teatru, ridicându-se scena și amenajându-se loc special pentru orchesiră ca spectatori să nu sufere.

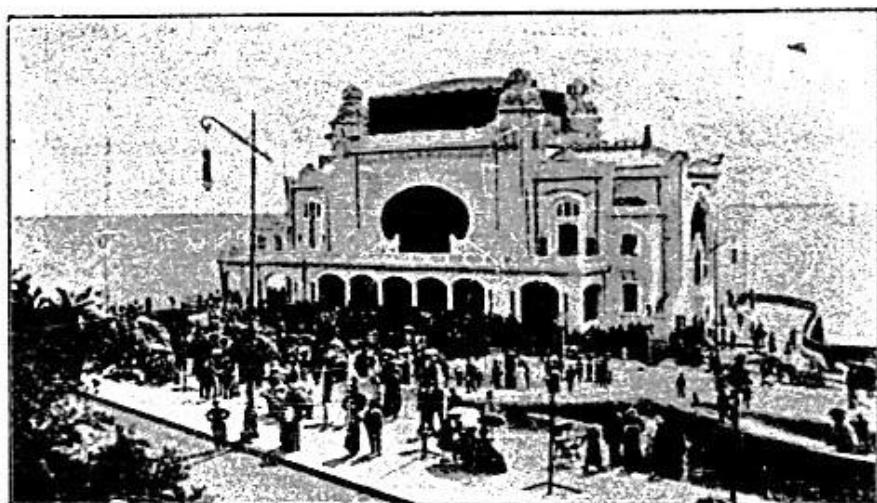
Decorurile pentru aceasta sunt toate noi și aduse din Franța.

Pe scena acestui teatru se vor produce cele mai mari celebrități artistice din Franța, alternând cu fruntașii artei românești.

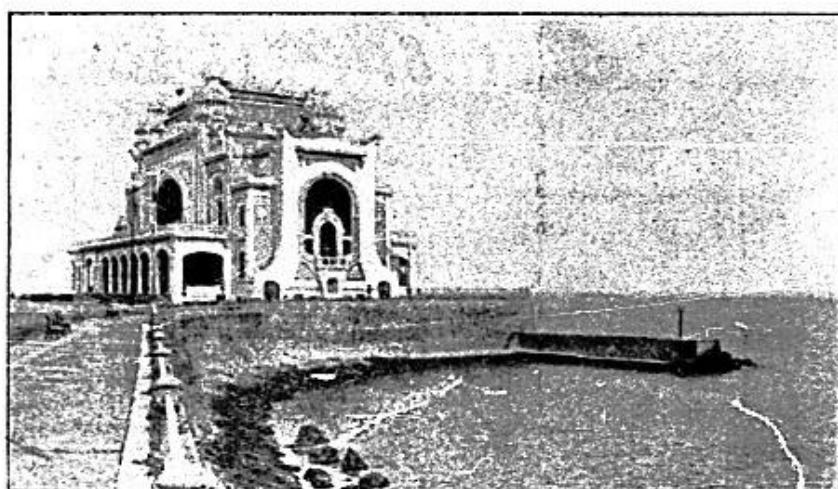
Va fi operă, operă comică, dramă și varieté.

De asemenea ni se afirmă că pentru d-nii sezoaniști li se rezervă o sumă de surpirze, între cari puțem cita: Tir aux pigeons, patru hidro-aeroplane dela Monaco, cari au fost deja și angajate, pentru a face în Luna August mai multe sboruri.

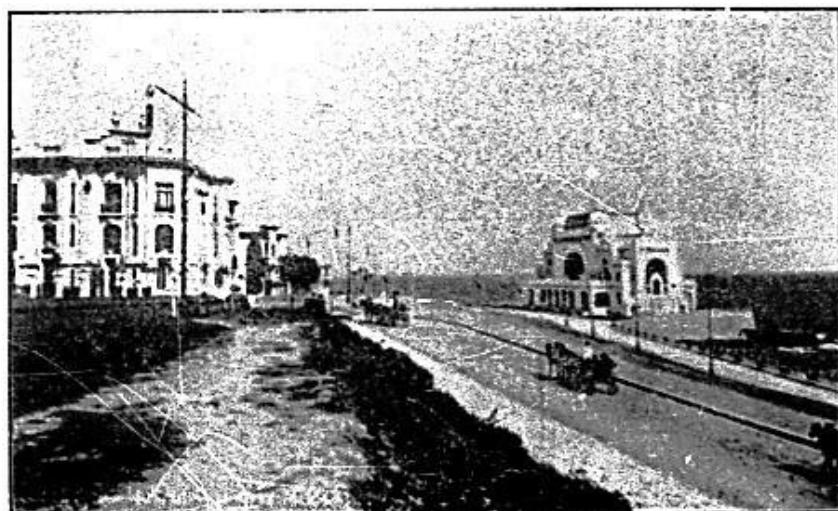
Se vor da de asemenea alte serbări și regate, cari vor fi organizate în mod special de către Direcțiunea cazinoului, și pentru reușita căror, după cum am arătat mai sus, nu se va evita nici un sacrificiu.

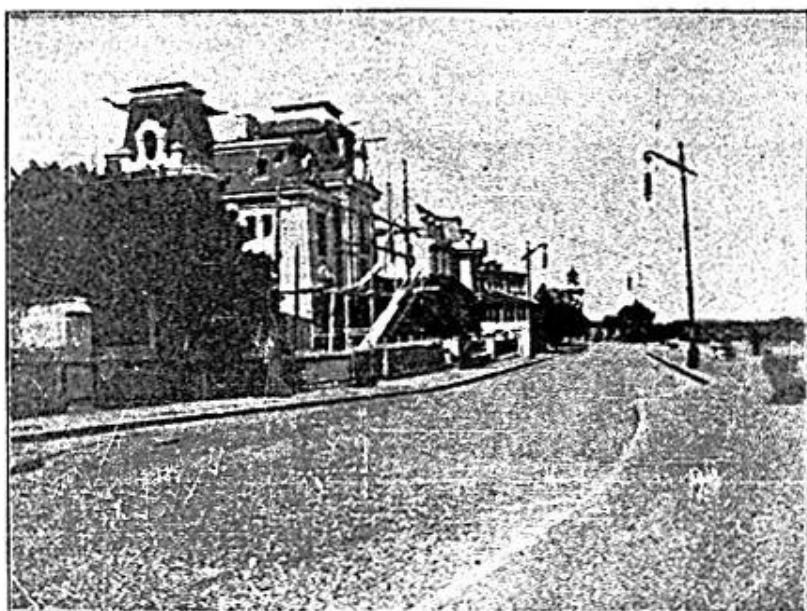
Cazinoul Comunal în plin sezon

Debarcaderul dela Cazinoul Comunal

Vedere generală a bulevardului de la port la Casino

Vedere Generală a Bulevardului dela Cazino pînă la Hotel Carol

In legătură cu cele de mai sus ni se comunică că Direcțunea cazinoului va începe la toamnă construirea unui mare hotel cu 200 camere, care va fi de un folos mai mult de căt bine venit pentru vizitatorii Constanței.

Nu putem de căt prevede cel mai mare succes întreprinderii de care ne ocupăm și avem toată siguranță că ne va fi de multe ori rezervată plăcerea de a vorbi în coloanele acestei reviste de progresele pe care ea le va realiza.

Principium omnium rerum parvum est, așa zice latinul.

Ei bine inceputul se prezintă sub o aureolă din cele mai frumoase; mersul înainte va fi tot deauna sub aripile și ocroirea progresului.

Notabilități din Dobrogea

D. D. ALESSIU
Mare Proprietar
Constanța

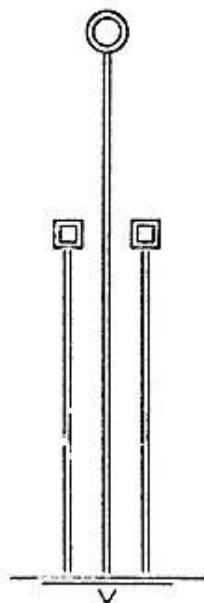

D. N. CHIȘESCU
Avocat
Fost Primar al orașului Cetate-Vodă

~~~~~ CERETI PRETUTINDENI ~~~~
SAMPANIA G. H. MUMM & Co. REIMS

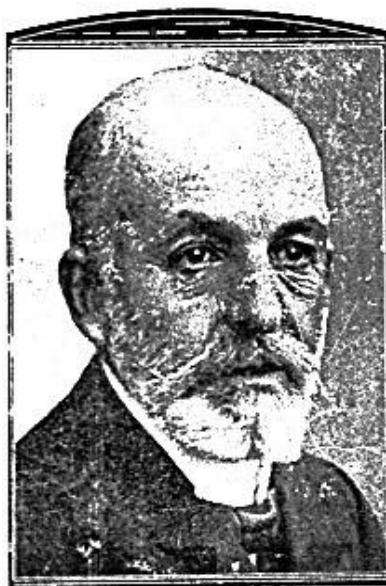
D. EMIL BRANCOVICI
Director al Bancai Generale din
Constanța

D. TRAIAN FORTUN
Avocat
Fost Ajutor de Primar al Orașului Constanța

D. GEORGE EUGENIU DOBIAS
Avocat, fost aj. de primar al orașului Iași

IONITĂ DUMITRESCU
Mare Proprietar
Președinte al Camerei de Comerț din Constanța

D. D. CHIPĂRĂ HĂRĂ
Mare Proprietar

D. CĂPITĂN SOLACOLU-TROIAN
Mare Proprietar

CA TOATE CELE-L'ALTE...

— NUVELĂ —

Tică Darie, unul din inginerii cu renume stă aplecat asupra planurilor sale în salonașul cel mic de lucru, pe peretii căruia se joc razele soarelui de Martie, care pătrund sfioase prin perdelele de mătase. Une ori se uită la dără de lumină care se desemnează și pe lucrul lui și pe tapetul mov al odăii— și gândurile î se duc departe, departe...

Când și când ascultă și se uită spre ușă. Așteaptă pe soția lui, pe Mariana, care să dus înainte de masă la mama sa și are de aflat o mulțime de vești dela dânsa!

Apoi refincepe lucrul și tăcerea e aşa de mare, că se aude scărățitul creionului ascuțit pe hârtia groasă a desenului.

După puțin se auzi un sgomot ușor de pași mărunți, grăbiți, o bătaie înecată în ușă și Mariana intră iute, înăuntru, cu totul obosită și foarte galbenă.

Tică se sculă în sus speriat și alergă spre ea.

— Ce e? Ce s-a întâmplat? Ii e rău mamei?

— Nu, nu, răspunse dânsa scoțându-și pălăria mare cu pene frumoase violete, și aruncând-o pe un scaun, nu, mama e foarte bine.

— Dar atunci ce e? Îi s-a întâmplat ceva pe drum?

— Aș, nu. Închipuiești... Stai, stai să respire. Tu n-ai auzit nimic?

— Ce s-aud? N-am auzit nimic?

— Anibal... bărbatul Lolei, s-a impușcat.

— Cum?

— Da.

— Să de ce?

— Nu știi mai nimic sigur. Se spune că a prins-o cu Băltoiu, cu Emil Băltoiu.

— Cu Băltoiu? Hm...

— Da.

— Dar cum?

— Doamne, Doamne, ce nenorocire?

— Să când?

— Nu e nici un ceas. S-a impușcat în gură. Să-l vezi, nu-l mai cunoști. Știi... După ce-am plecat dela mama am trecut pe la Lola, voiam să știi dacă merge mâine seară la bal... și acolo... o, Ticule, ce însăpmântător lucru am văzut: un om impușcat în gură. Oh! Oh!

— Dar Lola?

— Lola e nenorocită, plânge se văită.

— Tu știai că-și înșeala bărbatul?

— Eu? Aș nu, nu... Ascultă: Anibal plecase la țară. S-a întors azi pe neașteptate. Avea încredere oarbă în ea. Veni acasă. Servitnarea dădu de veste. Băltoiu fugi, iar ea mărturisi. S-au certat puțin, apoi Anibal se duse în odaia lui și se impușcă, lăsat totul... și Mariana sfârșită de puteri căzu într-un jilț, aproape de masa de lucru.

— Săracul Anibal, șopti el dus pe gânduri.

— Biata Lola!

— Cum pe ea o plângi tu? Întrebă el foarte mirat.

Mariana din galbenă cum era se făcu roșie ca para focului.

Tăcură amândoi. După puțin, inginerul încercă să lucreze, dar Mariana se apropiu de el, îl cuprinse cu amândouă mâinile de gât și-l sărută. El o așeză pe genunchi și privi în adâncul ochilor ei mari, frumoși, albaștri.

— Sărmanul Anibal, spuse el, mânăgând frumosul ei păr.

— Dar Lola, vai de ea!

— Ea nu e de plâns; din potrivă se va mândri: pentru ea sa omorât un om.

— O să fie o nenorocită toată viață.

— Crezi?

— De sigur.

— Nu. Vanitatea asta prostească care stăpânește pe toate femeile o să-măngâie.

— Cum, pe toate femeile? zise Mariana, încercând să pară supărată.

— Toate afară de tine.

— Ce frumos răspuns... lasă-mă să te sărut.

— Ce crezi dragă, minciuna—pentru că dela minciună pomesc toate—e născută în sufletul fiecărei femei da, da, așa e! Si tu ești convinsă de adevărul asta... Unele mint numai pentru curiozitatea de a vedea ce impresie face asupra bărbatului minciunile lor; unii bărbați cred—atunci ele râd, triumfă; alii se îndoiesc de spusele lor și le bănuesc, și ele se supără, fac moșturi, chiar plâng, iar cei slabii se induioșează. Altele mint numai în anumite ocazii, când îl înșeală...

— Ești prea rău. Dar eu?

— O! tu... tu ești a mea și nu se meni cu nimeni.

Din nou tăcură. Prin închipuirea lor treceau toate aducerile aminte din trecut: o iubire mare plină de jertfe și induioșări. Pe fața Marianei treceu o umbă și lumina ochilor i se întunecă o clipă. Apoi se sculă în sus, luă de braț pe bărbatul ei și se așeză pe o canapea în colțul odăii.

Fiecare ar fi vrut să nu mai vorbească de Anibal, dar parcă chipul lui și urmărea pe amândoi.

— Vezi tu, Mariano, că de slab a fost Anibal.

— Da, răspunse ea dusă pe gânduri.

— Dar la ce te gândești tu! Nu ești cu mintea aici...

— Eu? La nimic, șopti ea incurcată, mă gândeam la nenorocirea asta.

— Auzi, să te omori pentru o femeie, pentru o ticăloasă...

— Ticule...

— Da, da, o ticăloasă. Ei draga mea,

în chestiuni de asemenea natură eu am alte principii.

Mariana se îngăbeni puțin și nu răspunse nimic.

— Am alte principii... Auzi să te omori...

— Dar cum atunci? Ingână ea.

— Cu totul altfel, cu totul altfel...

— Cum?

— La ce să-ți spun?... Asemenea principii n-o să le aplic nici odată, nu?

— O da, da, răspunse de grabă Mariana, muncită de un gând ascuns.

— Tu n-ai să mă înșeli nici o dată.

— Eu? tipă Mariana. Eu? și se uită drept în ochii lui, apoi începu să săncească, ca un copil căruia i-a luat vre o jucărie.

Tică o măngâie, o sărută și se rugă să-l erte.

— Te ert—spune ea — dar spunem principiile tale.

— Nu, nu, asta nu. La ce bun? De ce mă silești să mă gândesc din nou la cele spuse adineaori.

Mariana încercă să-i mai spună ceva, dar el îl acoperi gura cu nesfârșite sărutări.

Inserarea invâluise cuprinsul salonașului. Afără se țeseau firtele subțiri ale înoptărei.

Un servitor dădu drumul la lumina electrică, și parcă totul se învioră.

El visa o viață dulce, senină, aproape sfântă, iar ea încerca să-și ascunză neliniștea grozavă a sufletului.

Mariana se ridică, treceu în salonașul de alături și veni după câteva clipe îmbrăcată de oraș, cu o altă pălărie de primăvară.

— Tică, mă duc la croitoreasa. Știi, pentru rochea cea nouă. E o frumusețe.

— Acum te duci? Nu e prea târziu?

N-ar fi mai bine mâine...

— O, nu, nu dragul meu, să-ă intârzi prea mult și-mi trebuie la balul de mâine seara.

— Bine, dute.

— Ticule, nu intârzi mult ai să vezi...

— Bine, bine... Nu uita însă că te aștepți cu masa.

— Nu-mi da voie cu părere de rău. Să dacă tii mult să nu mă duc, uite rănită... și vru să-si scoată acele dela pălărie.

El se grăbi însă să opreasă și-i spuse:

— Dute, dute.

— Căt ești de bun—șopti ea, apropiindu-se de Tică și sărutându-l. Apoi îi spuse o vorbă dulce în vîrful buzelor la ureche și ești, lăsând în urma ei o dără tagă de parfum.

Rămânând singur, î se făcu un gol parcă în suflet și se întristă.

Începu să se plimbe prin odăile de lângă salonașul de lucru, trecându-i

prin minte uneori gândul: de ce o fi plecat Mariana în oraș?

Intră în odaia de dormit a femeii sale. Parfumul și miroslor florilor, îl neliniști și mai mult.

— Sărăcul Anibal spuse el, trăntindu-se în patul Marianei.

Întunericul din odaie îl înfricoșă. Făcă lumină.

Și nici o dată nu-l isbi ca acumă luxul și cochetăria din odaie: prea multe flori, prea mult parfum aruncat...

Apoi se sculă și trecu la biouroul Marianei, un biurou mic — cu multe cărți pe el aruncate în neregulă.

— Si Mariana e prietenă bună cu Lola, spuse el așezându-se pe un scaun — iar vorbele parcă i se lovitură de o lespede de piatră.

— Dacă mă înșeală? strigă el înșirat? Aș nu, nu, nu se poate! Si văzu negru în față ochilor.

Incepu să cerceze hărțile după biouru: o mulțime de conturi dela croitorieasă, cismar, modistă, bilet de teatru... hărții fără însemnatate.

Răsturnă din greșelă o cutie din care căzu jos toată pudra, câteva creioane roșii de buze, migdala de făcut sprâncenele și genele, roșu pentru obrajii și urechi, un creion violet cu care își făcea cu o măestrie deosebită cercanele din jurul ochilor. Si miroslul atâtă dresuri, îl atâta și mai mult...

Caută apoi prin cărți: nimic deosebit. Si de ciudă vru să mototolească o hărție sugativă pe care o udase cu apa dintr-o glastră de flori, care era pe biouru și pe care căzuseră căteva picături

de apă când se răsturnă cutia cu lucrurile neprețuite ale femeilor.

In fața biroului, o oglindă mare de Cristal — aduna, în lucirea ei întreaga firmusețe a odăii

Se apropie de ea, și-și văzu lumina ochilor intunecată, orbitele trase — și întinse mâna, ca și cum ar fi vrut să înălțe acel chip, carea părea că nu e al lui.

...Si de oglindă apropie bucată de hărție și deslușind vorbă cu vorbă, ceia ce era supt pe sugativă.

„Ne întâlnim azi la 6 la coliba noastră. Te iubesc. Mariana ta...

Rămase căteva clipe aiurit, apoi o lacrimă îi tremură în gene. Chipul grozav al lui Anibal — i se infățișă — cu gura ruptă — și obrajii sfârâmați de nebunia glonțului...

Trecu apoi în salonașul de lucru, încercând să-și adune toate puterile, să fie, să pară liniștit, și ca într'un întuneric de nepătruns, incepu să se gândească că din nou la rostul vietii lui din clipa aceasta pentru ziua de mâine...

O trăsură se opri la poartă. După puțin îi auzi pașii Marianei și fașiul rochilor ei de mătase. Mariana intră grăbită și veselă; el nu ridică ochii.

— Nu mă săruți tică? am venit de vreme. Închipuieste-ți dragul meu, mi-a stricat roacea croitorieasă. Bine spunea Lola, că nu știe să lucreze. Am s-o schimb.

— Ai să poti?

— Auzi...! Păi ce e mai ușor de că să schimbi o....

— Tot așa de ușor cum m'ai schim-

bat și pe mine, o întrerupse el, treurând.

— Ticule, tu știi că mă plătesc glumele astea.

— Nu e glumă; și-i arată hărția sugativă, în oglindă.

— Mariana o apucă cu degetele ei subțiri, o privi lung cu totul zâpădită, ochii îi se umplură de lacrimi și căzu la genunchii lui.

— Iartă-mă, iartă-mă, am fost o nebună, tipă ea.

— Nu-ți fac nimic. Nu te omor, dar nici eu mă împușc...

— Iartă-mă.

— Azi ai un amant, ieri ai avut un altul, iar mâine vei fi a tuturor...

Mariana, vătându-se, încerca să-și sinulgă părul.

— Nu face asemenea prostii — pentru că mâine n'o să te mai placă amanțul sărac părul tău bogat..., spuse el îndușii căteva hărții din biouru și vru să plece.

Ea se tări după el și-l cuprinse cu amândouă mâinile.

— Stai, stai..., nu mă părăsi! Nu mai pe tine te-am iubit.

Tică Darie se impotrivi, se apropie de ușă și o deschise, dar ea se ridica în genuchi și vru să se ia după el.

— Te iubesc, te iubesc, rămătă, tu tă-mă, tipă Mariana.

El râse cu putere. Se întoarse către ea, ridică piciorul și-o izbi drept în gîrja scuipă. Înapoi și strigă căt patru de luni.

— Bestie.

D. Ionescu Morel.

PORTUL MANGALIA

Istoricul. Rolul lui în trecut.—Cauzele decadenței de astăzi.—Cerinți cu totul imperioase.—Silințele administrației pentru înflorirea portului.

Îată un mic orașel care în trecutul său noastră, mai ales în cea ce privește raporturile noastre comerciale cu străinătatea și dezvoltarea noastră economică, a jucat un rol din cele mai importante și căruia, cu toate acestea, i s-a dat atât de puțină importanță până astăzi; a fost tratat ca un adevărat copil vitreg al ţării aceastăi.

Vom face aici o sumară descriere a acestui port maritim pentru a fi cunoscut de toată lumea.

Mangalia com. urbană este situată în partea de sud a județului la 49 km. de orașul Constanța și este reședința plășii cu același nume.

Solul e în general puțin accidentat;

Ramificațiunile și ondulațiunile estice ale culmei Mangalia îi brăzdează teritoriul. Dealurile principale sunt: Baș-Punar (82 m.); la V.; Asilar (64 m.); la Nord Vest cu vârfurile Sart Iuc (63 m.) și Cein-Iuiuc (64 m.) dominând valea Mangalia, și drumul Mangalia

Constanța; Mangalia, cu vârful Mangalia (32 m.) prin teritoriul comunei, dominând lacul Mangalia, și drumurile ce duc dela Mangalia. La Constanța, la Medgedia și la Cara-Omer la E. și la nordul Comunei.

Între mare și șoseaua județeană Constanța-Mangalia se întinde un șes numit Cumarova continuat spre S. cu șesul Mangaliei dela Mangalia la Cuzgum și la Caraomer deschizându-se lacul Mangalia. Bălti sunt numeroase, din care mai principale sunt lacul Mangalia la S. pe hotar, având malurile înalte și stâncioase.

Intinderea sa totală este peste 300 hectare; este acoperit cu stuf în partea de vest de băile sulfuroase; forma lui este lungiuță și cu multe intorsări. Odinoară a comunicat cu Marea și forma un port și adăpost de corabii (Al orașului vechi Calatis) mai bun de căt chiar Constanța. Iezerul Mangalia 120 hec; la 2 Km. spre N. de oraș este

acoperit tot cu stuf; Cumarova 68 hectări și acoperit cu stuf la 7 Km. spre N. E.; alte 4 lacuri mai mici formă de mare care cu timpul s-a retras la sănd urme și pe aici.

Marea Neagră pe o distanță de 10 Km. udă teritoriul său în partea de V. malul său este înalt dela Mangalia și până la iezerul Mangalia, răpos și stâncos, în celealte părți la S. până dincolo de lacul Cumarova este jos și acoperit cu largi bande de nisip. În dreptul Mangaliei accesul corabilor este împediat de ruinele unui dig sau zid al genovezilor care formaseră aici un fel de port, distrus cu timpul fiind lăsat în părăsire.

La un sfert de oră spre S. de oraș întâlnim băile sulfuroase de pe malul lacului Mangalia, puțin apreciate încă din cauza lipsel de confort, stabiliment bălear etc.

Comuna Mangalia este formată din orașul Mangalia și 2 cătune: Cumarova

la N. lângă lacul cu acelaș nume la 4 Km. spre nord de oraș; Două Mai, sat de curând format pe malul lacului Mangalia, lângă băile sulfuroase, la 2 Km. spre V. de oraș.

Suprafața Comunei este de 5080 hct. din care 1223 hct. ale locuitorilor, 3857 hct. ale statului și proprietarilor.

Populația Comunei este de 320 familii, sunt 1304 suflete din care 343 contribuabili.

Locuitori posedă: 46 pluguri; 98 case și căruje; 9 mașini de secerat; 25 grăpe de fier, 5 mașini de vânțură, 5 mori de vânt, 412 caii, 401 boi, 6 bivoli, 7065 oi, 14 capre și 38 porci.

Sunt în Mangalia 19 industriași (fierari, lemnari etc) 31 comercianți.

Budgetul Comunei e la venituri de lei 65550, iar la cheltuieli de lei 65450.

Aceste 2 biserici cu Hramul Sf. Nicolae și Sf. Gheorghe, cu 2 preoți, 2 paracilici și 2 cantăreți, 3 găzini cu 3 bogi, o școală rurală mixtă condusă de 2 învățători și frecventată de 95 elevi; un birou telegrafo-poștal fondat la 1878 și al cărui venit pe 1896-97 a fost de lei 6618 bani 28.

Portul pe mare este puțin vizitat de oarecum nu oferă adăpost vaselor și nu este situat într-o regiune tocmai bogată. Sunt cai județene la Constanța-Medgidia, Guzgun-Caraomer; drumuri vecinale la satele învecinate.

Orașul Mangalia este așezat pe rui-

nele vechiului port Calatis al grecilor, a avut mare înflorire în timpul grecilor, și al genovezilor mai târziu.

În prezent comuna Mangalia este pusă sub conducerea d-lui Emanoil Em. Stănescu, care de când se află în funtea treburilor obștești ale acestui oraș, d-șa a dat dovedă de multă pricere și de un perfect devotament pentru binele locuitorilor.

D-șa s-a născut în Ploiești în anul 1876 și este licențiat în drept.

D-șa a fost numit în fruntea comunei Mangalia la 1 Februarie 1911, timp de când neconcenționat și-a pus tot interesul și o dragoste de adevărat și sincer patriot, pentru ridicarea și a acestui colțios al țării la un nivel moral și cultural potrivit cerințelor actualelor timișor.

Sub primariatul d-sale s-au realizat lucrări de o deosebită importanță și va fi de ajuns să cităm numai câteva din ele, pentru a arăta că d-șa a muncit și muncește de când conduce destinele comunei.

Astfel d-șa a dispus transformarea localului Primăriei, unde și avea mai înainte reședința, într-un cazino confortabil pe timpul sezonului, astfel ca vizitatorii să poată avea un loc de distracție așezat la malul mării unde există și o frumoasă plajă a dispus construirea unui tenis; a înprejuruit grădina în întindere de 3 hectare; a înzestrat

comuna cu două străzi bine pavate; a îngrijit de iluminarea orașului cu lămpi mari, sistem Washington, precum și de construirea unui abatoriu.

La desăvârșirea tuturor acestor opere d. Stănescu a fost secondat de un mănușchi de consilieri comunali demni, care în frunte cu d. Zehrap Mustafa, ajutor de primar, au pus umărul în toate imprenjurările în modul cel mai dezinteresat.

Consiliul se compune din d-nii: Ioan G. Aldea, Ismail Suliman Azis, Ioan I. C. Stoia, Radu Bleagu și Iusein Sali, toți oameni de muncă și inițiativă, sub conducerea cărora Mangalia nu poate decât progresă.

Ca secretar al comunei este d. Nicolae Brătianu, care funcționează în acest post încă din anul 1898, în care timp s-a achitat cum nu se poate mai conștiincios de toate îndatoririle d-sale.

Cu astfel de oameni conștienți pe deoarece reguli de rolul ce sunt chemați să joace, o comună nu poate de către să progresze și acest lucru îl doresc Mangaliei din toată inima.

Ne vom face ceea ce mai placută datorie, ori de căte ori se va iși ocazia de a vorbi de progresele realizate de acest oraș al provinciei Dobrogea și avem siguranță că nici odată nu vom putea vorbi despre dânsul de căt numai de bine și tot deauna căt cu mai multe elogii.

S. C.

SERVICIUL MARITIM ROMÂN

De și resursele noastre bugetare nu ne au fost tocmai favorabile, ba adesea orice au trecut chiar prin jene destul de suțioase, totuși serviciul nostru maritim a stat cătuș de puțin pe loc și astăzi, grație unei chibzuite administrații și în această direcție, am ajuns la un stadiu de dezvoltare căt se poate de înaintat; la o situație cu adevărat de invidiat.

Ca s-au făcut sacrificii materiale dese și căt mai însemnante, acestea toate erau absolut reclamate de raporturile noastre comerciale cu alte state, sau cum s-ar zice de export în genere, și datoria acestor sacrificii astăzi avem vase de comerț din cele mai frumoase și mai confortabile fiind bine apreciate atât prin modul cum își îndeplinește serviciul lor, căt și pentru rapiditatea cu care traversează intinsul mării în cursele pe care le fac.

Acest important serviciu a fost înființat în 1895, cănd s-a cumpărat vaporul Meteor, și s-a început linia Brăila-Constanța-Constantinopol, Serviciul M.

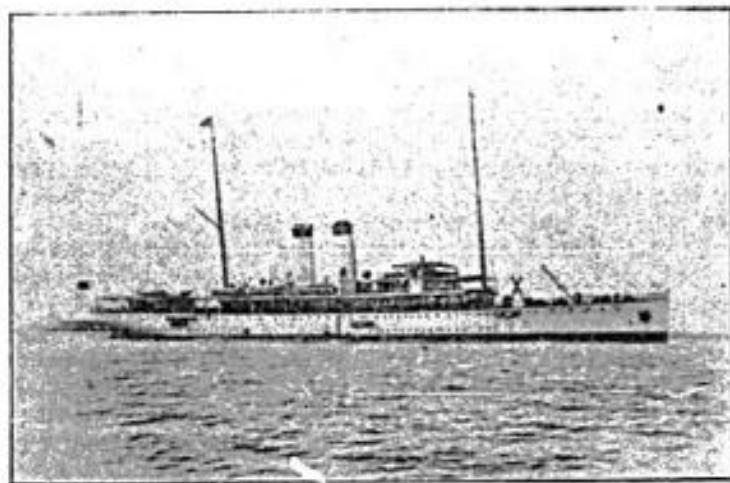
R. a fost pus pe adevărate temelii sănătoase abia în 1896, când s-a creat o direcție a S. M. R. pe lângă administrația direcției căilor ferate și s-a acordat

Principesa Maria și s-a comandat vaporul Regele Carol I, precum și cele 5 cargobote: Iași, T.-Severin, Constanța Dobrogea și București.

In anul 1897 s-a continuat regulat linia Brăila-Constanța-Constantinopol cu Medea și Constanța și Constantinopol de 2 ori pe săptămână cu vapoarele Meteor, Principesa Maria și vaporul închiriat Cobra. Tot în acest an sosesc 3 din cele 5 cargobote comandate și sănătate puse îndată în serviciu pe linia Brăila Rotterdam.

In 1898 vaporul Meteor naufragiază și e completătate pierdut dar linia Constanța-Constantinopol se menține tot bisăptămânal, deservită de vapoarele Principesa Maria și Regele Carol I. Tot în acest an intră în cursă și celelalte două cargobote pe linia Brăila Rotterdam.

Vaporul Medea mai face numai vreo 20 curse Brăila-Constantinopol și apoi această linie e suprimată spre marea pagubă a industriei morăritului nostru și peste tot a schimbului de mărfuri între porturile dunărene și Orient.

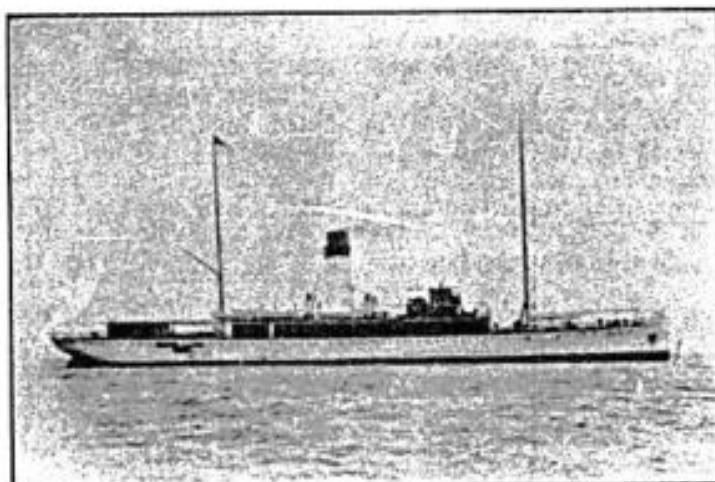
Vaporul Dacia

dat ministerului lucrărilor publice un credit de 10 milioane pentru cumpărarea de vapoare și întărimarea cheltuielilor necesare exploatarii serviciului de navigație maritimă.

Din acest credit s-a cumpărat vaporul

In 1899, 1900 și 1901, în afară de cele două linii Constanța-Constantinopol și Dunăre-Rotterdam, se încearcă linia Constanța-Constantinopol-Salonice, dar a-

tul vapoarelor S. M. R., pentru că din sumele vârsate să se poată acoperi cheltuielile de reparație sau înlocuirea vapoarelor naufragiate.

Vaporul România

ceastă linie nedând nici un rezultat, se suprimează.

Dela 1 Aprilie 1902 până la 1 Aprilie 1905 nimic nou în mersul serviciului maritim, doar atât că și linia Dunăre-Rotterdam începe a da deficiențe, care se adaugă la deficiențele date dela început de linia orientală, care în 1905 își sporește parcul cu noul vapor de pasageri România.

În exercițiul 1905—1906, Aprilie 23, se deschide linia Constantinopol-Pireu și Constantinopol-Smîrna. Prima însă incetează în luna Noembrie din cauza ruperei relațiunilor diplomatice cu Grecia, meninându-se până azi în mod regulat linia Constantinopol-Smîrna.

La 1 Aprilie 1906 S. M. R. se desparte de direcția C. F. R. formând o direcție aparte. La 16 Septembrie același an sosește înțără vaporul *Impăratul Traian* și la 5 Octombrie S. M. R. face un mare pas înainte deschizând linia Alexandria, în Egipt, dând deci noi orizonturi comerțului și industriei țării noastre, purtând tot mai departe steagul și puterea de viață a neamului românesc.

La 12 Ianuarie 1907, Vaporul *Prințesa Maria* eșuață pe stâncile insulei Tenedos și este salvat, după mari greutăți și peripeții, la 25 Martie în același an.

În exercițiul 1907—1908 intră în linie vaporul *Dacia*, care incontestabil este cea mai bună unitate a S. M. R. Tinem să accentuăm aci că atât vaporul *Dacia* cât *Impăratul Traian* au fost plătiți din fondul de asigurare al vapoarelor, înființat prin legea din 21 Martie 1898 în scopul că în fiecare an să se verse la Casa de depunerii 5 la sută din cos-

această lege să a modificat la 24 Ianuarie 1902, adăugându-se la art. 1 dispoziția că acest fond de asigurare văzut și pentru construirea sau cumpărătare de noi vapoare, menite de a da o mai mare dezvoltare serviciului maritim.

Pe bazele solide sub care s'a alcătuie întreaga noastră organizație maritimă și sub conducerea unor oameni competenți, în asemenea materie, nu

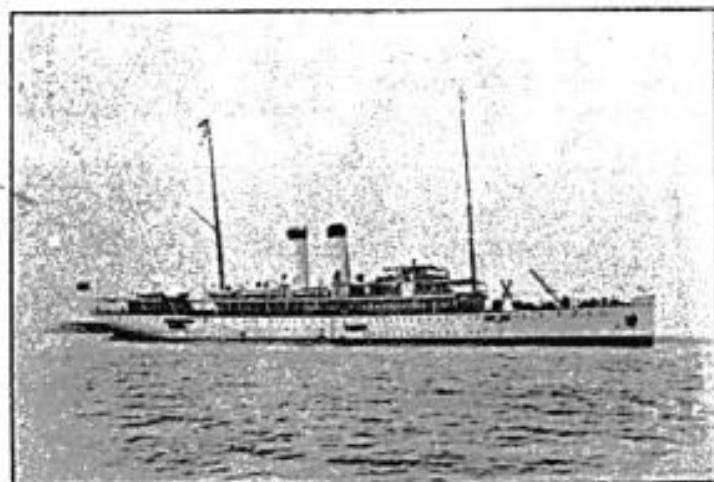
vom face și o mică statistică asupra felului cum au urmat veniturile acestui serviciu de la chiar înființarea lui, spre a se vedea progresele pe care le-a realizat.

In anul	1896 totalul venit, a fost de Lei	137.003
1897		1.052.731
1898		2.827.184
1899		2.907.144
1900 pe trei luni		418.418
1900-901 tot. venit, a fost de lei		2.841.846
1901-902		2.573.159
1902-903		2.072.173
1903-904		2.265.165
1904-905		1.947.205
1905-906		2.374.725
1906-907		2.992.566
1907-908		2.957.432
1908-909		3.041.585
1909-910		3.488.941
1910-911		3.211.471
1911-912		4.500.000

Mulțumităruințelor depuse de către direcționarea Serv-Maritim Român guvernul a aprobat ca Serviciul Maritim să ia cu împrumut de la casa de depunerii sumă de 3000.000 lei pentru a se comanda 2 cargoboturi a căte 6—7000 tone fie-care.

Cursele vapoarelor au fost modificate cu începere de la 3 Aprilie 912 în modul următor.

In loc de două curse cum era până acum se fac trei și anume : I Constanța-Constantinopol II Constanța Constantinopol-Smîrna III Constanța-Constantinopol-Pireu-Alexandria

Vaporul *Impăratul Traian**

există îndoială că vom reia progresele însemnante și că în curând țara Româniească va avea încă un mare rol, nu numai lagurile Dunărei, dar și pe țărurile Pontului Euxiu și ale Mării Mediteranei.

Odată cu sporirea curselor vapoarelor, trenul Expres Orient și Berlinezul fac deosebita trei curse pe săptămână la Constanța spre a fi în legătură cu plecările și sosirile vapoarelor.

* * *

In legătură cu cele scrise mai sus,

CERETI PRETUTINDENI
SAMPANIA G. H. MUMM & Co. REIMS

SITUAȚIA INDUSTRIALĂ A ORAȘULUI CERNA-VODĂ

Societatea de ciment și var hidraulic

Sub raportul comercial și industrial, micul port de pe malurile Dunărei, acolo unde s'a făurit acel pod uriaș care astăzi ne leagă de Dobrogea, a făcut pași uriași pe calea înflorirei și astăzi el se află la un nivel destul de superior față cu situația sa din trecut.

D. FR. SACHETTI
Director Comercial

Anvers în 10 iulie 1899 cu un capital inițial de 1.286.500, iar uzinile au fost construite în anul 1900 și puse în funcțiune la 1901.

În anul 1909, și-a sporit capitalul la 1.500.000 lei iar în anul 1910 și l-a sporit la 1.800.000 lei, care împreună cu 300.000 lei capital obligaționi formează un capital total de lei 2.100.000.

Ca instalații fabrica este înzestrată

D. R. FLAMAND
Director Tehnic

Astfel astăzi Cerna-Vodă este înzestrată cu câteva stabilimente industriale de cea mai mare importanță și viitorul ei pe această cale este căt nu se poate mai bine de asigurat.

În urma recentei transformări din anul 1910, cu cele mai noi și mai moderne mașini și anume dispune de:

Una mașină cu aburi de 750 H. P.
Una mașină de rezervă de 180 H. P.

Vedere Generală a Fabricii de Var hidraulic și Ciment Portland

Printre aceste stabilimente industriale trebuie să cităm în primul rând fabrica de ciment și var hidraulic, căreia famă este perfect de bine cunoscută atât aci în țară, cât și dincolo de granițe.

Societatea de ciment s'a constituit la

Un motor de 20 H. P. pentru lumina electrică.

Catru cazane multitudinare cu o suprafață de încălzire de 500 m. p.

Pentru trebuințele lorței motrice de mai sus, fabrica dispune de două pompe

de o capacitate de 250 m.c. pe ceas din care una este acționat cu ajutorul abuitor și alta prin electricitate.

Fabrica posedă în total 10 cuploare sistem Dietrich și Schneider și un cupitor rotativ de cel mai nou model capabile dea produce un minimum de 100.000 tone anual de var și ciment.

Pentru măcinarea acestei cantități, uzina are 10 mori cu bile de diferite mărimi.

Pentru înmagazinarea materialului atât măcinat căl și nemăcinat, uzinele dispun de 4 șoproane mari cu o suprafață de 3700 m. p. precum și de 5 silozuri de o capacitate de 400 vagoane.

O linie de jonejire cu care este legată de stația locală, permite încărcarea chiar la silozurile fabricii.

Confectionarea butoanelor pentru impachetarea cimentului se face chiar în fabrică pentru care există o clădire specială.

De asemenea materia prima se găsește chiar în curtea fabricii.

Pentru expediții pe Dunăre fabrica are cheinul ei propriu de unde vapoarele Serv. N. P. R. ridică mărfurile destinate orașelor dunărene și pentru Bulgaria.

În afară de direcția tehnică, tot restul personalului se compune din români; de asemenea din cei peste 400 lucrători întrebuițați, procentele românilor ating 80%.

Întregul personal este asigurat pentru cazuri de accidente cu de 1000 ori salariul zilnic, au îngrijiri medicale și medicamente gratuite precum și o instalație de băi.

Cu toate marile sale instalații, fabrica nu uzează decât de o parte din ele, din cauză că, data fiind multimea fabricelor similare de pe câmpul restrâns de destacere din țară pe de o parte, iar pe de alta dificultățile de export, nu și poate plasa întreaga sa producție fiind chiar nevoită a înceta fabricație în medie de 5—6 luni pe an.

Dela înființarea fabricii adică de la 1900 până la finele anului 1906, a fost condusă de către Dl. J. Duquè care s'a retras, lăsând conducerea unei mari societăți de petrol, în locul D-sală au fost numiți D-nii Raymond Flamand și Fr. Sachettivechi colaboratorii ai D-lui Duquè și cari funcționează și azi.

Sub distinsă și pricepută conducere a acestor două persoane de o rară competență în această materie, fabrica ține astăzi recordul fabricelor similare din întreaga țară și întrece cu mult progresele realizate de alte fabrici de dincolo de granițele noastre, având în același timp toate perspectivele și toate șansele pe viitor.

FABRICA METALURGICA

Mulțumită inițiativei și stăruinței fruntașului comerciant din capitală d. Herzog, care și-a dat pe deplin seama de importantul rol ce l joacă industria în progresul economic al unei țări, a luat ființă fabrica metalurgică din Cerna-Vodă, sub firmă Japy, Viellard, Herzog et C-nie.

Prin insistențele denne de toată lăude ale D-lui Herzog, d. Viellard, mare capitalist străin a venit aci în țară și nu a ezitat un singur moment pentru a pune la dispoziție capitalul destul de însemnat pentru înființarea acestui mare stabiliment industrial.

Mai mult încă, d-sa s-a interesant personal de modul cum funcționează fa-

lei, și e de origină franco-elvețian. Clădirea e nouă și din cele mai proprii, a fost începută în 1908, și terminată în 1909, când a și început să funcționeze. Instalațiunile au cele din urmă perfecționări moderne.

Lucrările, care sunt întrebuițați în timpuri normale variază dela 60—100. Forța motrice în cai vaporii, e de (hp) 150.

Actuala direcție a acestui mare stabiliment industrial din Dobrogea, depune multă asiduitate pentru dezvoltarea, mai ales, a industriei fabricațiunii șuruburilor, și ținând seamă de auspicile sub care s-a inaugurat începutul, și de con-

Vedere Generală a Fabricii Metalurgice din Cerna-Vodă

brica și nu de mult, părăsind și ocupările d-sale din stăruință, a ținut să facă o vizită stabilimentului al cărui cooperator este.

Inițiativa luată de d. Herzog și aducerea la îndeplinire a unei opere industriale de o atât de mare importanță merită toată recunoașterea noastră și exemplul frumos dat de d-sa ar fi de dorit să găsească cât mai mulți inițiatori căci numai așa se poate asigura adevărată noastră propăsire economică, o ramură de activitate de care de multe ori a-tăma existența unei țări.

Acest mare stabiliment industrial se ocupă cu fabricațiunea șurupurilor.

Capitalul prim e de circa 500.000

ducătorii acestei instituții, fabricii metalurgică li este rezervat un viitor strălucit, contribuind cu modul acesta, la aşezarea în Dobrogea a uneia din cele mai de seamă industrii.

Cerna-Vodă, căstigă neasamănit de mult ca centru industrial prin înființarea fabricii metalurgice.

Aven numai cuvinte de laudă pentru inițiatorii și conducătorii acestui mare stabiliment industrial pentru că unii s-au gândit să-și risce capitalul în România într-o industrie care e la începutul ei, ceilalți, pentru că, pătrunși de ideile inițiatorilor, depun și-și concentrează toată energia în vederea realizării unui tel atât de frumos.

CRONICA LITERARĂ ȘI ARTISTICĂ

No. 772 din Biblioteca pentru toți cuprinde nuvele traduse din italienescă din „Edmondo de Amicis” de d. D. Ionescu Morel — Colaboratorul nostru și

Pătru St. Vultur. În No. viitor vom vorbi mai pe larg despre „moarte pecâmpul de răbobi.”

„Cântece” este titlul ultimului volum de poezii al D-lui St. O. Iosif. D-sa este destul de cunoscut publicului nostru și acest volum în care e ascunsă atâtă durere — durerea susținelor mari și neînțelese — și care e prețuit de toată lumea, e o slabă măngăiere ce se aduce firei lui de poet, și de om cu un suflet nespus de bun.

În ultimul timp sau reprezinta la Teatrul Național două piese originale a două Doamne din societate,

• Pe femei să n'o lovești nici cu un trandafir... și se mai spune că la noi arta culinară, este în regres și că măncăm numai măncăruri franțuzești. De sigur că nu; cea mai bună doavadă e piesa „În lumea de azi”. și se mai vorbește pe ici pe colo, de influență politicei în și literatură.

În „Luceafărul”, apreciatul romancier D. Caton Theodorian, puță încă: „O amintire” duioasă și din vremurile când era în școală militară, și-și petreceea vremea fugind de la școală, sau prin slăinătoare.

Compania Davila — după strălucitul succes al „Văpăii” a plecat în provincie D-na Voiculescu și D-l Storin, care au personajile de seamă în această piesă au scris prin rolurile lor cea mai frumoasă pagină din cariera lor artistică de până acum.

Lila

UN MIC RĂSPUNS

„Dobrogea Nouă” găsește cu cale să se agațe și de noi, căutând a și face profesiune din arta de a înjura.

Pentru că spațiul revistei noastre este rezervat exclusiv pentru alte lucruri serioase, de căt pentru polemici personale și interesante trimitem pe domnul de la numitul ziar să citească răspunsul ce l s-a adresat de confratele noștri „Dobrogea Jună” în numărul său din 7 Aprilie c.

Și, în special, ultima frază din acest răspuns unde li se spune că: „mal întâi să-și steargă cu țotii nasurile.”

Dacă nu dispun de batiste, le oferim noi altceva....

Suc. „Mercur” din Constanța

„MERCUR” SOCIETATE COOPERATIVĂ

BUCHUREȘTI—GALĂȚI—CONSTANȚA

Coloniale, Delicatese, Băuturi, Șampanie. Cel mai mare și cel mai cunoscut Magazin din țară pentru Coloniale, Băuturi și Delicatese. Cel mai mare și cel mai variat depou de ȘAMPANIE.

Magazinul și Biroul în București

CALEA VICTORIEI, 52, Telefon 180

SUCURSALA IN CONSTANȚA

PIATA INDEPENDENȚEI, 42

Transportul la domiciliu gratis. — Prețurile fixe. — Catalogul se trimite după cerere gratis.

Expediții în provincie contra ramburs.

„Steaua Română”

Societate anonimă pentru industria Petroleului

Capital social Lei 30.000.000

deplin vârsăți

Fabrici de petrol și deriveate Câmpina și București

Fabrica de bidoane de tinichea Constanța

PRODUSELE FABRICELOR

Gasolină, Benzină farmaceutică, Benzină pentru automobile, Benzină pentru motoare, Petrol Reglementar, regal și Washington, Motorină pentru motoare Diesel, Păcură pentru ars și uns căruțe, Smoala.

Uleiuri minerale de uns de calitate superioară și pentru motoare Diesel, valvoină pentru mașini cilindre.

P A R A F I N A

Pentru comenzi a se adresa:

SOCIETATEI ANONIME

pentru

DISTRIBUIREA PRODUSELOR PETROLEULUI

București Bulevardul Carol I No. 5

I. LOUIS KLINGER

FONDAT IN ANUL 1879

BUCHUREȘTI—PALATUL „GENERALA”

FURNIZEAZĂ:

Pluguri cu Abur Aveling & Porter

LOCOMOBILE STABILE CU ABUR SUPRA-INCĂLZIT ȘI COMPOUND

MOTOARE germane pentru benzina de la fabrica Cöln-Bickendorf

MOTARE suedeze de tip „AVANCE” de la Aktiebolag Hjort de la 3 la 1000 cai putere

MORI CU PIETRE FRANCEZE

Scârmănatatori de lână

Mașini pentru prelucrarea lemnului și

Accesorile fabricilor de bere

STRUNGURI, Bohrmaschinen și orice scule și mașini pentru prelucrarea fierului

Sfărămături de bolovani și orice mineral

Turbine de apă de orice putere

ASFALTUL

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

BUCHUREȘTI

Vânzare de materiale asfaltice și

Executare de lucrări publice și particulare

Lucrări executate în București, Constanța, Brăila, Buzău, Câmpina, Câmpulung, Drăgășani, Galați, R. Vâlcea.

(circa 200.000 m. p. executată)